

INFORMATIVNÍ ZPRÁVA

pro jednání ZMP dne: 24. 1. 2013

Ve věci: **Financování divadel v krajských městech v ČR**

Stát umísťuje naprostou většinu dotací na divadelní činnost na území Prahy (15% obyvatel ČR), regionální divadla, která hrají pro většinu diváků (85% obyvatel ČR), dostávají od státu pouhou desetinu. Například v roce 2010 dotoval stát divadelní činnost Prahy částkou 600 mil. Kč, zbytek republiky pak částkou 60 mil. Kč.

30 % návštěvníků regionálního divadla přitom není z města, ve kterém divadlo stojí (a které ho financuje), ale z jiného místa v kraji. Příspěvek na provoz ale není logických 30 %, nýbrž v průměru jen 4 %.

Stát se v roce 2003 zavázal, že bude regionální divadelní scénu dotovat částkou minimálně 100 mil. Kč, této výše podpora nikdy nedosáhla, nyní je na úrovni 60 mil. Kč.

V Čechách financuje provoz regionálních divadel v průměru z 93 % město, stát dává v průměru necelá 3 %, kraj pak v průměru 4 %. Podíl mimoměstských správních celků na provozních nákladech je tedy jen cca 7 %, např. financování DJKT Plzeň 2012 : MP cca 92,4 %; MK ČR cca 3,76 %; Plzeňský kraj cca 3,78 %; MF cca 0,04 %.

Pro srovnání, u našich sousedů se mimoměstské správní celky ve financování regionálních divadel angažují několikanásobně více. V Rakousku je to běžně 55%, V Německu pak 50%. Výjimkou je divadlo v Jihlavě, které zřizuje kraj a jehož situace je opačná. Toto divadlo je z naprosté většiny financováno krajem a podíl města a státu je minimální.

Oblastí Koncepce účinnější podpory umění na léta 2007 – 2013 je tzv. Program státní podpory profesionálních divadel a profesionálních symfonických orchestrů a pěveckých sborů. Stát plní svůj závazek k regionálním divadlům, ke kterému se v této Koncepci písemně zavázal, pouze z 37 %. Například v roce 2012 získala profesionální divadla podporu ve výši 56 mil. Kč namísto vládou schválených 145 mil. Kč.

Zdroj: Pomozte svému divadlu / Argumenty kampaně

Přehled divadel v jednotlivých krajských městech:

Krajská města	Název divadla	Počet souborů	Právní forma	Zřizovatel / Zakladatel
Brno	Národní divadlo Brno	3	příspěvková organizace	statutární město Brno
Brno	Městské divadlo	3	příspěvková organizace	statutární město Brno
Olomouc	Moravské divadlo Olomouc	3	příspěvková organizace	Statutární město Olomouc
Hradec Králové	Klicperovo divadlo	1	obecně prospěšná společnost	statutární město Hradec Králové, Královéhradecký kraj, Klicperovo divadlo

Jihlava	Horácké divadlo Jihlava	1	příspěvková organizace	Kraj Vysočina
Karlovy Vary	Karlovarské městské divadlo	1	obecně prospěšná společnost	město Karlovy Vary
Liberec	Divadlo F. X. Šaldy	3	příspěvková organizace	statutární město Liberec
Ostrava	Národní divadlo moravskoslezské	4	příspěvková organizace	statutární město Ostrava
České Budějovice	Jihočeské divadlo	4	příspěvková organizace	statutární město České Budějovice
Pardubice	Východočeské divadlo	1	příspěvková organizace	statutární město Pardubice
Plzeň	Divadlo J. K. Tyla	5	příspěvková organizace	statutární město Plzeň
Ústí nad Labem	Severočeské divadlo	3	společnost s ručením omezeným	statutární město Ústí nad Labem, Ústecký kraj
Zlín	Městské divadlo	1	příspěvková organizace	statutární město Zlín

Právní formy divadel v České republice

Do roku 1989 byla divadla zřizována a financována výhradně Ministerstvem kultury ČR a Krajskými národními výbory. Po roce 1990 došlo k prvním transformacím divadelní sítě, které spočívaly v převodu divadel včetně budov na města. Ta se stala zodpovědná změnou daňové soustavy a přenecháním výnosu některých daní za financování divadel. Velmi důležitým legislativním krokem byl vznik nových právních norem, které umožnily zakládat divadla na principu těchto nových právních norem. Vznikají tak nová divadla, která jsou zřizována soukromými osobami nebo na státu nezávislými institucemi.

4 základní právní formy provozování divadla v ČR:

- příspěvková organizace
- obecně prospěšná společnost
- občanské sdružení
- společnost s ručením omezeným

Podle posledních statistických údajů organizace NIPOS MK ČR bylo v České republice v roce 2011 celkem 218 statisticky šetřených divadel všech typů, včetně stagion (*Stagiona z italského stagione, tj. sezóna, roční období. Označuje dočasné působení divadelního souboru (operního, muzikálového, činoherního) v divadle, se kterým není organizačně svázan, zpravidla s jednou či s omezeným počtem inscenací. Divadla, která nemají vlastní umělecký soubor, nýbrž využívají střídavě různé externí soubory, se nazývají stagionová divadla nebo též pouze stagiony; divadelním souborům, které nemají stálé působiště a hrají v různých divadlech na základě krátkodobých smluv, se říká stagionové soubory; a tento způsob divadelního provozu se nazývá stagionový provoz nebo stagionový systém*).

Počet stálých souborů činil 159, počet stálých scén a sálů v provozu 282. Z tohoto počtu je 207 divadel s bezbariérovým přístupem.

Divadla měla ve svém repertoáru 2 639 titulů a uvedla na scénu 696 premiér. V ČR bylo odehráno 27 959 představení, která shlédlo téměř 5,8 mil. diváků.

V současné době je ve formě příspěvkové organizace provozováno v ČR 41 divadel. Počet divadel zřizovaných orgány státní správy, obcemi a městy se snížil oproti roku 2010 o jeden subjekt, který byl transformován na obecně prospěšnou společnost.

DIVADLA ZŘIZOVANÁ MK ČR, MŠMT ČR, KRAJI, OBCEMI A MĚSTY

	2009	2010	2011
Počet divadel	43	42,0	41,0
Počet stálých scén v provozu*	84,0	83,0	84,0
Kapacita divadel (počet sedadel)	24 310,0	24 476,0	24 046,0
Počet divadelních souborů	74,0	74,0	71,0
Počet zaměstnanců divadel (přepočtený stav)	6 482,2	6 255,3	6 232,1
z toho uměleckých pracovníků	2 910,5	2 764,1	2 719,7
* zn. Scén pod správou výše uvedených divadel			

	2009	2010	2011
Celkové výnosy divadel v tis. Kč	1 112 884,0	1 127 681,6	1 134 812,5
Příspěvky ze státního rozpočtu v tis. Kč celkem	758 469,0	715 986,7	737 872,1
Příspěvky ze státního rozpočtu v tis. Kč (neinv.)	741 361,0	679 756,7	624 852,1
Příspěvky ze státního rozpočtu v tis. Kč (inv.)	17 108,0	36 230,0	113 020,0
Příspěvky od krajů v tis. Kč celkem	108 863,0	100 244,4	107 643,0
Příspěvky od krajů v tis. Kč (neinv.)	108 105,0	100 244,4	107 343,0
Příspěvky od krajů v tis. Kč (inv.)	758,0	0	300,0
Příspěvky od měst a obcí v tis. Kč celkem	1 941 914,0	1 842 517,2	1 863 291,6
Příspěvky od měst a obcí v tis. Kč (neinv.)	1 878 274,0	1 829 979,2	1 841 941,6
Příspěvky od měst a obcí v tis. Kč (inv.)	63 640,0	12 538,0	21 350,0
Tržby za vlastní výkony v tis. Kč	936 545,0	919 461,2	941 118,7
z toho vybrané vstupné	678 708,0	703 131,6	746 147,3
Celkové neinvestiční náklady v tis. Kč	3 839 312,0	3 821 225,9	3 733 112,0
% soběstačnosti	29,0	29,5	30,4

Zdroj: NIPOS – Základní statistické údaje o kultuře v České republice. II. díl Umění - Divadla, hudební soubory, výstavní činnost a festivaly

Z tabulky vyplývá, že největší část finančních prostředků pro veřejná divadla přichází z rozpočtů měst. Financování divadla státem nebo městem bývá velmi často jediným zdrojem jeho financování. Pro financování divadel je velmi důležité mít další možnosti získání prostředků ve formě státních dotací (Program státní podpory profesionálních divadel a profesionálních symfonických orchestrů, Program Culture aj.), ze soukromé sféry nebo z Evropské unie účastí na mezinárodních projektech.

Konkrétní formy financování divadel v ČR není v současné době možné detailněji popsat, protože pouze Městské divadlo Olomouc, p. o., Divadlo F. X. Šaldy Liberec, p. o., Národní divadlo Brno, p. o., Městské divadlo Brno, p. o. a Klicperovo divadlo, o. p. s., Hradec

Králové a Jihočeské divadlo, p. o. mají dostupné výroční zprávy a účetní uzávěrky (viz níže). Ostatní divadla v ČR tyto informace nemají zveřejněny ani na svých webových stránkách ani ve Sbírce listin.

FINANCOVÁNÍ DIVADEL V ROCE 2011 (selekce)

Klicperovo divadlo, o. p. s., Hradec Králové

Sídlo: Dlouhá 99, 500 03 Hradec Králové

IČ: 275 04 689

Zápis v rejstříku: rejstřík obecně prospěšných společností vedený Krajským soudem v Hradci Králové, oddíl o, vložka 142, ze dne 8. 11. 2006

Zakladatel: Statutární město Hradec Králové
Královéhradecký kraj

- jednosouborové divadlo

Příspěvky a dotace na provoz	Částka v Kč
Příspěvek města Hradec Králové	33 528 000,00
Ostatní příspěvky z jiných veř. rozpočtů	5 675 000,00
Příspěvky celkem	39 203 000,00
Soběstačnost v %	28,2

Jihočeské divadlo, p. o., České Budějovice příspěvková organizace

Sídlo: Dr. Stejskala 19, 370 47 České Budějovice

IČ: 00073482

Zřizovatel: statutární město České Budějovice

- čtyřsouborové divadlo

Příspěvky na provoz	Částka v Kč
Náklady celkem	143 617 106,12
Výnosy celkem	144 842 495,52
Zisk	966 039,40
Příspěvek ze státního rozpočtu	5 620 871,99
Příspěvek na provoz z rozpočtu ÚSC	84 894 000,00

Divadlo F. X. ŠALDY, p. o., Liberec

příspěvková organizace

Sídlo: Zhořelecká ul. 5, 460 01, Liberec 1

IČ: 0083143

Zřizovatel: statutární město Liberec

- třísouborové divadlo

Příspěvky na provoz	Částka v Kč
Náklady celkem	91 366 065,17
Výnosy celkem	91 432 761,44
Dotace statutárního města Liberec	67 000 000,00

Národní divadlo Brno, p. o.
příspěvková organizace
Sídlo: Dvořákova 11, 657 70 Brno
IČ: 00094820
Zřizovatel: statutární město Brno

- třísouborové divadlo

Příspěvky na provoz	Částka v Kč
Náklady celkem	359 878 099,53
Výnosy celkem	361 327 029,69
Provozní dotace celkem	291 860 815,00

Městské divadlo, p. o., Brno
příspěvková organizace
Sídlo: Lidická 16, 602 00 Brno
IČ: 00101397
Zřizovatel: statutární město Brno

- třísouborové divadlo

Příspěvky na provoz	Částka v Kč
Náklady celkem	263 342 374,73
Výnosy celkem	263 347 920,16
Zisk	5 545,43
Výnosy rozpočtů z transferů	180 835 490,00

Moravské divadlo, p. o., Olomouc
příspěvková organizace
Sídlo: třída Svobody 33, 779 00 Olomouc
IČ: 00100544
Zřizovatel: statutární město Olomouc

- třísouborové divadlo

Příspěvky na provoz	Částka v Kč
Náklady celkem	124 674 355,44
Výnosy celkem	127 050 057,99
Zisk	2 290 202,55
Příspěvky a dotace ze státního rozpočtu	5 227 000,00
Příspěvky a dotace celkem na provoz z rozpočtu územních samosprávných celků	100 283 000,00

Divadlo Josefa Kajetána Tyla, p. o., Plzeň
příspěvková organizace

Sídlo: Prokopova 14, 301 00 Plzeň

IČ: 078051

Zřizovatel: statutární město Plzeň

- pětisouborové divadlo

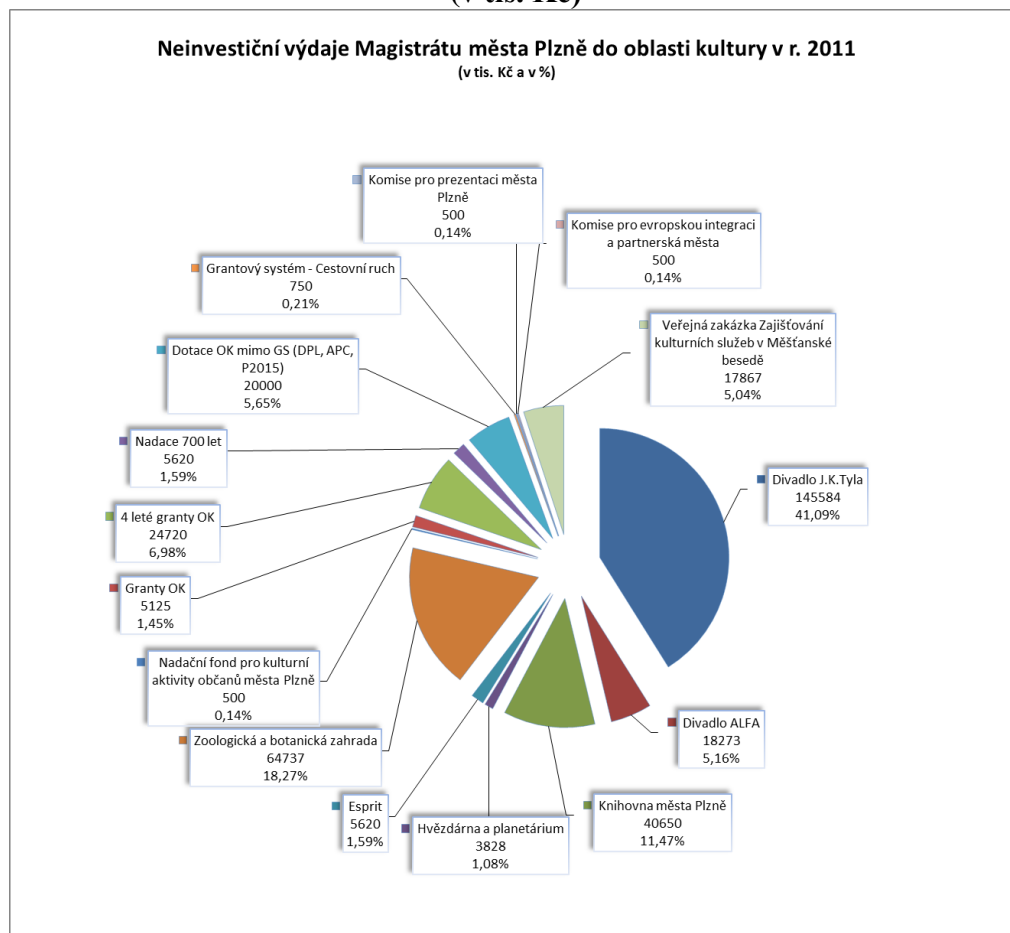
Příspěvky na provoz	Částka v Kč
Náklady celkem	186 041 000,00
Výnosy celkem	189 742 000,00
Zisk	3 701 000,00
Příspěvky a dotace ze státního rozpočtu	6 000 000,00
Příspěvky a dotace Plzeňský kraj	6 000 000,00
Příspěvky a dotace město Plzeň	145 734 000,00

Financování kultury ve městě Plzni

Analýza financování provozu kultury ve městě Plzni v letech 2009 až 2011 (v tis.Kč)							
zdroj: Závěrečný účet města r.2009 - 2011							
	2009	2010	2010/2009		2011	2011/2010	
			změna:	změna v %:		změna:	změna v %:
Celkové příjmy MP (provozní i kapitálové)	5 230 389	5 811 610	581 221	11,1%	5 094 480	-717 130	-12,3%
Provozní výdaje MP (celé město - včetně obvodů)	3 994 399	4 034 344	39 945	1%	3 829 520	-204 824	-5,1%
Provozní výdaje MMP (pouze město)	3 152 316	3 139 482	-12 834	-0,4%	3 315 266	175 784	5,6%
Provozní příspěvky p.o.	288 426	290 650	2 224	0,77%	278 692	-11 958	-4,11%
Divadlo J.K. Tyla	155 478	152 810	-2 668	-1,72%	145 584	-7 226	-4,7%
Divadlo ALFA	20 511	22 366	1 855	9,04%	18 273	-4 093	-18,3%
Knihovna města Plzně	39 893	40 468	575	1,44%	40 650	182	0,4%
Hvězdárna a planetárium	3 892	3 828	-64	-1,64%	3 828	0	0%
Esprit	7 395	5 791	-1 604	-21,69%	5 620	-171	-3%
Zoologická a botanická zahrada	61 257	65 387	4 130	6,74%	64 737	-650	-1%
Transfery kulturním org.	62 079	58 150	-3 929	-6%	75 582	17 432	30%
Nadační fond pro kulturní aktivity občanů města Plzně	1 000	500	-500	-50%	500	0	0%
Granty OK	7 384	5 087	-2 297	-31,1%	5 125	38	0,7%
4 leté granty OK	24 040	24 650	610	2,5%	24 720	70	0,3%
Nadace 700 let	5 000	4 000	-1 000	-20%	5 620	1 620	40,5%
Dotace OK mimo GS (DPL, APC, P2015)	3 900	4 590	690	17,7%	20 000	15 410	335,7%
Grantový systém - Cestovní ruch	1 500	750	-750	-50%	750	0	0%
Komise pro prezentaci města Plzně	1 000	500	-500	-50%	500	0	0%
Komise pro evropskou integraci a partnerská města	1 000	500	-500	-50%	500	0	0%
Veřejná zakázka Zajišťování kulturních služeb v Městské besedě	17 255	17 573	318	1,8%	17 867	294	1,7%
Financování provozu kultury (příspěvkové organizace + transfery)	350 505	348 800	-1 705	-0,49%	354 274	5 474	1,57%
Poměr financování provozu kultury k provozním výdajům MP	8,77%	8,65%			9,25%		
Poměr financování provozu kultury k provozním výdajům MMP	11,12%	11,11%			10,69%		
	2009	2010			2011		

Zdroj: Monitorovací zpráva o realizaci Programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009-2019 za rok 2011

Provozní (neinvestiční) výdaje Magistrátu města Plzně do oblasti kultury v roce 2011 (v tis. Kč)

Zdroj: Monitorovací zpráva o realizaci Programu rozvoje kultury ve městě Plzni na léta 2009-2019 za rok 2011

Z tabulky je zřejmé, že statutární město Plzeň vynakládá na provoz Divadla J. K. Tyla, p. o., celkově 41,09 % z celkových neinvestičních výdajů do oblasti kultury (údaje pro rok 2011).

Z výše uvedených údajů vyplývá, že financování českých divadel je permanentní zátěží jednotlivých městských samospráv, neboť státní dotace na jevištní umění plynou z více než 90 % do pražských divadel (v Praze je 16 veřejnoprávních divadel, v regionech 32). Na rozpočtu městských divadel, která zajišťují divadelní činnost pro danou oblast (kraj), by mělo být uplatňováno systémové vícezdrojové řešení.

Zprávu předkládá:
Zprávu zpracovaly dne: 10. 1. 2013

Schůze ZMP se zúčastní:
Obsah zprávy projednán s:

Bc. Eva Herinková
Ing. Eva Kučerová
Mgr. Kateřina Zvěřinová
PhDr. Květuše Sokolová
PhDr. Helenou Knížovou,
ŘÚSO MMP

náměstkyně primátora MP
KŘÚSO MMP
OK MMP
VOK MMP
souhlasí